



OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBĂ ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ

Etapa județeană – martie 2022

Clasa a V-a

Varianta 1

Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Total: 100 de puncte. Nu se acordă niciun punct din oficiu.

Citește, cu atenție, următoarele fragmente și răspunde corect tuturor cerințelor formulate în sarcinile de lucru:

A. „Ina era o fetiță drăgălașă.

Cu părul aproape blond, ochi limpezi, de culoarea unui lac năpădit de ierburi, cu buze pline, mereu umede.

5 Vai, ce fetiță drăgălașă! Repetau, ca niște roboței, oamenii mari. Inei îi venea să își astupe urechile când îi auzea.

Se săturase să fie o fetiță drăgălașă și atât. Așa cum se săturase și de desenele animate. Altădată le urmărea ore în șir. Acum acestea erau tot mai zgomotoase, cu personaje tot mai ciudate și cu tot mai multe bătăi. Războaie, arme fantastice, urlete, morți.

Ina aștepta să se culce mama și tata.

10 Noaptea era mai multă liniște. Atunci Pit, ariciul alb, ieșea din cușca lui. Toată ziua dormea, iar noaptea tropăia prin cameră cu pași mărunți. Parcă ar cădea bobite de grindină pe podea, se gândea Ina.

Era bucuroasă când îl vedea cum se mișcă prin cameră, uneori foarte repede, de parcă încerca să prindă ființe doar de el văzute. Un mic spectacol.

15 Cocoțată într-un fotoliu, Ina îl urmărea pe Pit. Ariciul sufla zgomotos. Uneori se învârtea în cerc, alteori alerga în linie dreaptă, dispărând sub pat.

- Oare caută ceva? se întrebă Ina amuzată.

- Ziua de ieri!

Ina tresări. I se păruse că aude un glas subțirel și răstit. Se uită în jur, ușor speriată.

20 - Nu văd pe nimeni?!

Pit se opri brusc și întoarse, o clipă, capul spre ea. Mirarea se răspândi pe chipul Inei.

- O fi... Pit? Ar fi culmea!

- Credeai că-s mut, drăgălașo?

Da, cel care vorbea era chiar Pit, ariciul ei alb.

25 - Până acum nu ai scos nicio vorbă, se scuză Ina.

- Pentru că nu am avut chef, de-aia!

- Și eu fac la fel. Când nu am chef, tac, recunosc Ina. (...)

- Ce-i burduful acela? întrebă Pit, arătând cu botul spre rafturi.

- Este un aparat de fotografiat foarte vechi. A fost al bunicului meu. (...)

- Burduful se strânge când nu folosești aparatul, explică Ina. Dar l-am lăsat așa, arată mult mai interesant. Ca într-un muzeu. Oricum, nu-l mai folosește nimeni. (...)

- Hai să intrăm și să descoperim pe unde a mai umblat bunicul tău, propuse brusc ariciul Pit.”

5 (RaduȚuculescu, *Ina și ariciul Pit. Aventuri în aparatul de fotografiat al bunicului*)

B. „Era ziua de 35 mai, așa încât era firesc ca unchiul Ringel Huth să nu se mire de nimic. Dacă lucrurile ce aveau să i se întâmple în ziua aceea s-ar fi petrecut numai cu o săptămână înainte, și-ar fi spus cu siguranță că ori lui, ori globului pământesc îi lipsește o doagă. Dar în ziua de 35 mai omul trebuie să se aștepte la orice.

10 Pe lângă toate cele, mai era și într-o zi de joi. Unchiul Ringel Huth își luase nepotul de la școală și apoi o porniseră împreună spre casă. Konrad părea cătrănit. Unchiul nu băga de seamă; se bucura doar că peste câteva minute aveau să se așeze la masă. (...) joile acestea erau tare nostime. Căci unchiul Ringel Huth nu avea nevastă care să-i gătească. Și nici femeie de serviciu nu ținea. De aceea, în joile cu pricina, el și Konrad mâncau cele mai trăsnete feluri
15 de mâncare. Uneori, șuncă de Praga cu frișcă. Alteori, covrigi sărați cu gem de coacăze. Sau plăcinte de vișine cu muștar englezesc. (...)

Ei, va să zică o porniseră pe Strada Versantului, iar unchiul tocmai întrebuse: „Da`ce-i cu tine, băiețuș?”, că simți pe cineva trăgându-l de haină. Când se întoarseră amândoi să vadă ce-i, în fața lor se afla un cal mare, negru care-i întrebă politicos:

20 - Aveți cumva o bucățică de zahăr la dumneavoastră?

Konrad și unchiul clătinară din cap.

- Atunci, scuzați deranjul, grați calul cel mare și negru, îi salută cu pălăria lui de pai și dădu să plece. (...)

- Ce-ai pățit, Konrad? Nici nu asculți ce vorbesc.

25 - Am de scris o compunere despre Mările Sudului. (...)

Îndată ce ajunseră acasă la unchiul Ringel Huth, se așezară la masă. Aveau în ziua aceea plăcinte cu slănină și cârnați cu sirop de zmeură.

- Nu știi unde e, unchiule! (...)

30 - Mările Sudului? Se minună calul. (...) spuneți-mi, vă rog, domnule Ringel Huth, aveți în coridor un dulap, mare sculptat? (...) Intrăm în dulapul acela și o luăm drept înainte. În mai puțin de două ceasuri vom fi acolo, declară Negro Caballo.”

(Erich Kästner, *35 Mai*, traducere, Eman Cerbu)

cătrănit – supărat

Negro Caballo (spaniolă) – cal negru

35 **C.** „La sfârșitul secolului al XV-lea, lumea era mică. Centrul civilizației umane părea a fi undeva în Europa Occidentală; oamenii de aici știau că există undeva, în Orient, o Chină (Marco Polo scrisese despre ea), o Indie și numeroase zone exotice, dar nu se știa exact cât de mare este lumea. A venit apoi epoca marilor descoperiri geografice: grație unor navigatori
5 pricepuți și a unor oameni a căror curiozitate i-a împins până la marginea lumii, Pământul s-a



10 făcut rotund și mare. Navigând în jurul Pământului, Magellan a confirmat ceea ce savanții bănuiau încă din Antichitate, că planeta noastră este sferică, iar pe parcursul expediției sale a descoperit teritorii unde nici un european înaintea sa nu ajunsese până atunci. Și nu a fost singurul: căci secolul XVI este secolul marilor exploratori – oameni care nu au putut sta locului și și-au petrecut viața mereu pe drum, în căutarea unor locuri îndepărtate. Cine au fost ei și care au fost marile lor realizări?”

(Călătorie în jurul Pământului: cei mai mari exploratori din istorie, www.historia.ro)



SUBIECTUL I – Elemente de construcție a comunicării **20 de puncte**

Scrie numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Cuvintele ciudate, încerca și explică conțin, în ordine:

- a) 6 sunete, 6 sunete, 8 sunete
- b) 6 sunete, 7 sunete, 8 sunete
- c) 7 sunete, 7 sunete, 7 sunete
- d) 6 sunete, 6 sunete, 7 sunete

2 puncte

2. În enunțul (*Atunci, scuzați deranjul, grăi calul cel mare și negru, îi salută cu pălăria lui de pai și dădu să plece.*), există:

- a) patru verbe și patru substantive nearticulate
- b) cinci verbe și patru substantive articulate cu articol hotărât
- c) patru verbe și două substantive articulate cu articol hotărât
- d) cinci verbe și trei substantive articulate cu articol hotărât

2 puncte

3. Sinonimele contextuale ale cuvintelor: bucuroasă, se mișcă, ființe, din rândurile 13-14 de la textul A sunt, în ordine:

- a) veselă, se plimbă, creaturi
- b) tristă, se plimbă, gângăanii
- c) entuziasmată, aleargă, insecte
- d) calmă, stă, oameni

2 puncte

Scrie răspunsurile corecte ale cerințelor de mai jos:

4. Transcrie din textul A, rândurile 15-16, un cuvânt conținând vocale în hiat și un cuvânt conținând diftong. **2 puncte**

5. Transcrie din textul B două cuvinte din câmpul lexical al gradelor de rudenie. **2 puncte**

6. Alcătuieste o propoziție în care verbul a vrea să fie verb auxiliar. **2 puncte**

7. Transcrie din textul B, rândurile 5-7, două verbe la modul indicativ, aflate la timpuri diferite; precizează aceste timpuri. **2 puncte**

8. Transformă propoziția (*Mirarea se răspândește pe chipul Inei.*) în propoziție simplă, forma negativă. **2 puncte**

9. Alcătuieste o propoziție imperativă, afirmativă în care să te adresezi Inei. **2 puncte**

10. Scrie corect enunțul: **2 puncte**

- Konrad, nu te du în colidor!

SUBIECTUL al II-lea **40 de puncte**

Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre întrebările de mai jos:

1. Care este tema comună a celor trei texte? **4 puncte**

2. Precizează când și unde are loc acțiunea din textul B? **6 puncte**

3. Formulează în câte un enunț ideea principală a textelor A și B. **6 puncte**

4. Folosind informațiile din textul C, răspunde la întrebarea: cine au fost marii exploratori și care au fost marile lor realizări? **6 puncte**



5. Care este trăsătura umană comună ariciului Pit și lui Negro Caballo? Transcrie câte o secvență reprezentativă, din fiecare text, pentru a-ți justifica răspunsul. **6 puncte**
6. De ce crezi că Ina se săturase „să fie o fetiță drăgălașă și atât”? **6 puncte**
7. Explică de ce crezi că apariția ariciului, respectiv a calului ar putea reprezenta un eveniment important în derularea acțiunii. **6 puncte**

Notă! La fiecare cerință vei pierde 1 punct dacă nu formulezi răspunsul în enunț și 1 punct dacă vei avea două sau mai multe greșeli de ortografie/punctuație în redactarea răspunsului.

SUBIECTUL al III-lea

40 de puncte

Redactează un text narativ de 150-200 de cuvinte în care să îți imaginezi aventurile prin care trec Konrad și unchiul său, explorând ținutul aflat dincolo de ușile dulapului sculptat.

În redactarea textului vei avea în vedere:

- prezentarea ținutului explorat de cei doi; **8 puncte**
- relatarea evenimentelor într-o succesiune gradată; **8 puncte**
- evidențierea emoțiilor pe care le trăiesc personajele în aventura lor; **8 puncte**
- introducerea unui personaj care nu apare în textul suport B. **8 puncte**

Vei primi 32 de puncte pentru conținutul compunerii și 8 puncte pentru redactare.

Notă!

Textul narativ nu va fi precedat de titlu.

Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.